

4. Про судову експертизу. Закон України № 4038-XII від 25.02.1994. Редакція від 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
5. Авдєєва Г. К. Місце судової експертизи у науково-технічному забезпеченні слідчої діяльності в умовах змагального кримінального провадження. Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. праць / редкол.: В. І. Борисов та ін. Вип. 41. Харків : Право, 2021. С. 88–93.
6. Guidelines on the role of court-appointed experts in judicial proceedings of Council of Europe's Member States Document adopted by CEPEJ at its 24th Plenary meeting (Strasbourg, 11–12 December 2014). European commission for the efficiency of justice (CEPEJ). URL: <https://www.vkksu.gov.ua/userfiles/doc/cepej/24-kerivni%20princupu%20roli%20priznachenih.pdf>
7. Codice di procedura penale Parte Prima (Кодекс кримінального процесу. Частина перша) Altalex eBook, 2011. Italy. URL: https://www.legislationline.org/download/id/4357/file/Italy_CPC_updated_till_2012_Part_1_it.pdf

Ключові слова: спеціальні знання, судовий експерт, спеціаліст, розслідування правопорушень, воєнний стан.

Key words: special knowledge, forensic expert, specialist, crime investigation, martial law.

КОЛОДІНА АННА СЕРГІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри криміналістики, кандидат юридичних наук*

ЕТАПНІСТЬ РОЗСЛІДУВАННЯ ЯК ПРИНЦИП КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ МЕТОДИКИ

Методичне забезпечення процесу розслідування та запобігання злочинам завжди було і є одним із пріоритетних напрямів розвитку науки криміналістики, адже саме в криміналістичній методиці як розділі криміналістики аналізується нагромаджений досвід виявлення, розслідування та запобігання злочинам, відшукуються найбільш ефективні прийоми, методи провадження слідства в певних категоріях справ [3, с. 89].

Головним завданням криміналістичної методики розслідування є розроблення методик розслідування окремих категорій (груп, видів, підвидів) злочинів. Саме принципами, які покладені в основу розроблення окремих криміналістичних методик, визначається система методів і засобів розслідування злочинів, а також структура окремих методик розслідування в криміналістичній науці, що є важливими для правозастосовних органів, які безпосередньо використовують криміналістичні методики у своїй практичній діяльності [4, с. 115].

Говорячи про проблеми розроблення принципів криміналістичної методики, слід зауважити, що перш за все їх необхідно чітко уніфікувати.

вати та розмежовувати за теоретичним і практичним призначенням. Також, безумовно, має бути система принципів криміналістичної методики.

На нашу думку, у методиці важливе не просте повторення тих чи інших загальнокриміналістичних принципів, а те як вони реалізуються, якими шляхами і засобами методичного характеру знаходить своє відображення в слідчій практиці, адже принципи наукового розроблення криміналістичної методики повинні реалізуватися в ході її застосування при розслідуванні.

Предметом аналізу є – принцип етапності (періодизації) розслідування. Необхідно наголосити, що, незважаючи на те, що досліджуваний принцип у криміналістичній науці не знайшов детального обґрунтування, його дотримання є характерним для побудови криміналістичних методик у вітчизняній криміналістичній науці. Звернення до цього принципу під час формування криміналістичних методик значною мірою пов'язане зі змінами кримінального процесуального законодавства. Так із вступом в дію нового КПК України ліквідовано стадію порушення кримінальної справи, яка традиційно ототожнювалась із початковим етапом розслідування в криміналістиці. Така позиція законодавця викликала дискусію в колі криміналістів щодо можливості поділу досудового розслідування на початковий та подальший етапи і загалом наявності періодизації в розслідуванні. Як указує професор В.А. Журавель, складність вирішення цієї проблеми полягає в тому, що за своєю природою процес розслідування є безперервним, незважаючи на дискретний характер отримання даних про обставини вчинення злочину [1, с. 136-144]. Аналітичне опрацювання наукових джерел свідчить, що значним чином дискусія науковців щодо періодизації розслідування здійснюється стосовно таких складових:

- визначення кількості етапів, які необхідно виокремлювати. У цьому питанні домінуючими залишаються дві наукові позиції: а) необхідно виокремлювати початковий, подальший та завершальний етапи розслідування; б) необхідно виокремлювати лише початковий та подальший етапи розслідування, оскільки на завершальному етапі здійснюється оформлення матеріалів кримінального провадження, а не збираються докази;

- визначення конкретних меж для кожного етапу, зокрема моменту закінчення початкового етапу розслідування, який традиційно асоціювався з появою підозрюваного в кримінальній справі. Водночас, зважаючи на внесені до кримінального процесуального законодавства зміни, ми вважаємо, що початковий етап розслідування охоплює комплекси першочергових слідчих дій, які проводяться після внесення відомостей до ЄРДР [2, с. 112].

Проте необхідно наголосити, що основним функціональним призначенням криміналістичних методик розслідування є орієнтування слідчого щодо типової моделі його діяльності під час досудового розслідування конкретного кримінального правопорушення.

Зважаючи на це, а також ураховуючи практику досудового розслідування необхідно зауважити, що під час формування методик розслідування врахування принципу періодизації розслідування є обов'язковим оскільки:

по-перше, для початкового та подальшого етапів розслідування характерною є своя система завдань, що обов'язково повинно відображатись під час формування методики розслідування;

по-друге, виходячи із системи завдань, для кожного з етапів розслідування характерними є свої алгоритми виконання таких завдань шляхом комбінування відповідних слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій;

по-третє, наведені етапи характеризуються особливістю та інтенсивністю взаємодії між слідчим та іншими учасниками кримінального провадження;

по-четверте, застосування цього принципу зумовлюється наявністю активної протидії розслідуванню, яка характерна для подальшого етапу.

Список використаних джерел:

1. Журавель В. А. Проблеми періодизації досудового розслідування / В. А. Журавель // Вісник Національної академії правових наук України. – 2014. – № 2. – С. 136–144.
2. Колодіна А. С. Принципи криміналістичної методики у діяльності розслідування злочинів : дис. к.ю.н. : 12.00.09 / Колодіна Анна Сергіївна. – Одеса, 2016. – 217 с.
3. Щур Б. В. Функції окремих криміналістичних методик // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство. – 2011. – Вип. 578. – С. 89–92.
4. Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: монографія / В. В. Тіщенко. – Одеса : Фенікс, 2007. – 260 с.

Ключові слова: слідча діяльність, розслідування, криміналістична методика, періодизація розслідування.

Key words: investigative activities, investigation, criminalistic methods, periodization of investigation.

БЄЛІК ЛАРИСА СТЕПАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри криміналістики, кандидат юридичних наук*

FEATURES OF THE CONCLUSION OF THE SPECIALIST

In July 2020, amendments to the Law of Ukraine “On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine” in connection with the adoption of the